

**NACIONALINĖS ŠVIETIMO AGENTŪROS
DIREKTORIAUS
ĮSAKYMAS**

**DĖL VISUOMENINIO UGDYMO DALYKŲ VALSTYBINIŲ BRANDOS EGZAMINŲ
PIRMOSIOS DALIES ELEKTRONINIO VYKDYMO INSTRUKCIJŲ PATVIRTINIMO**

2025 m. kovo 25 d. Nr. VK-281
Vilnius

(TAR, 2025 03 25, Identifikacinis kodas 2025-04879)

Vadovaudamasis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“, 41.3 papunkčiu,

Tvirtinu pridedamas:

1. Ekonomikos ir verslumo valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukciją;
2. Filosofijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukciją;
3. Geografijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukciją;
4. Istorijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukciją.

Direktorius

SIMONAS ŠABANOVAS

PATVIRTINTA

Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus
2025 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. VK-281

**EKONOMIKOS IR VERSLUMO VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS
DALIES ELEKTRONINIO VYKDYMO INSTRUKCIJA**

1. Ekonomikos ir verslumo valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato ekonomikos ir verslumo valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies (toliau – ekonomikos ir verslumo VBE pirmoji dalis) elektroninio vykdymo datą ir laiką, ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies medžiagą, ekonomikos ir verslumo VBE pirmajai daliai reikalingas priemonės, VBE pirmosios dalies eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmąją dalį kandidatai laiko III gimnazijos klasėje.

4. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies data ir laikas nurodyti Aprašo 9 punkte nustatyta tvarka patvirtintame atitinkamų mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraštyje. Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu, ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki valstybinio brandos egzamino dalies, atsižvelgdamas į orų prognozes, valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, ekstremaliųjų įvykių ar karantiną, švietimo, mokslo ir sporto ministras gali tvarkaraščiuose numatytą valstybinio brandos egzamino dalies vykdymo datą pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą valstybinio brandos egzamino dalies pradžios laiką.

5. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies medžiaga:

5.1. **kandidatui:** prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenys (prisijungimo adresas, prisijungimo vardas ir slaptažodis) iš Nacionalinės švietimo agentūros Nacionalinių egzaminų centralizuotos informacinės sistemos (toliau – informacinė sistema NECIS);

5.2. **vykdytojui:** ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokolas (iš informacinės sistemos NECIS).

6. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmajai daliai vykdyti reikalingos priemonės:

6.1. kiekvienoje patalpoje turi būti laikrodys;

6.2. kiekvienam kandidatui skirtas kompiuteris, prijungtas prie interneto ir atitinkantis šiuos reikalavimus:

6.2.1. jei yra naudojama belaidžio ryšiu („Wi-Fi“), turi būti užtikrinta, kad vykdymo metu nebus sutrikimų (nerekomenduojama naudotis bendro naudojimo „Wi-Fi“);

6.2.2. kandidatų kompiuteriuose turi būti įdiegta ne senesnė nei „Windows 10“ operacinė sistema;

6.2.3. kandidatų kompiuteriai turi turėti mažiausiai 4 GB operatyvinės atminties, mažiausiai dviejų branduolių 1,2 GHz taktinio dažnio ir x86 architektūros procesorių;

6.2.4. kompiuteriuose turi būti įdiegta bent vienos iš naršyklių aktuali versija (ne ankstesnė kaip „Microsoft Edge 133“ versija, ne ankstesnė kaip „Mozilla Firefox 128.x“ versija, ne ankstesnė kaip „Google Chrome 133.x“ versija);

6.2.5. turi būti užtikrinta, kad naršyklėje nėra įjungta automatinio vertimo arba klaidų tikrinimo funkcija / įskiepis;

6.2.6. turi būti užtikrinamas kompiuterių veikimas viso ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo metu (jei tai yra nešiojamasis kompiuteris, turi būti prijungtas į srovės šaltinį);

6.2.7. kiekvienas stacionarusis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę ir klaviatūrą;

6.2.8. kiekvienas nešiojamasis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę;

6.3. bent vienas atsarginis kompiuteris kiekvienoje ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje;

6.4. kompiuteriai turi būti įjungti prieš prasidedant ekonomikos ir verslumo VBE pirmajai daliai. Kiekviename kompiuteryje turi būti atidaryta elektroninė užduoties atlikimo sistema (kompiuteriuose negali būti failų ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies tematika).

7. Priemonės, kuriomis gali naudotis kandidatai:

7.1. rašiklis;

7.2. skaičiuotuvas be tekstinės atminties;

7.3. mokyklos spaudu pažymėti A4 formato popieriaus lapai užrašams;

7.4. Visuomeninio ugdymo dalykų valstybinių brandos egzaminų užduočių aprašo 1 priedas.

8. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo eiga:

8.1.	8.45–9 val. (12.45–13 val.)	8.1.1. Kandidatai: 8.1.1.1. susėda į nurodytas vietas (kandidato grupės ir eilės numeris vykdymo protokole turėtų atitikti jo vietos ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies patalpoje numerį); 8.1.1.2. pasirašo vykdymo protokole. 8.1.2. Vykdytojas: 8.1.2.1. išdalyja kandidatams prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenis (prisijungimo adresą, prisijungimo vardą ir slaptažodį); 8.1.2.2. išdalyja kandidatams mokyklos spaudu pažymėtus popieriaus lapus užrašams; 8.1.2.3. išdalyja reikalingą medžiagą, kuria kandidatai gali naudotis; 8.1.2.4. pasako ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies trukmę; 8.1.2.5. lentoje užrašo ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pradžios ir pabaigos laiką; 8.1.2.6. pakviečia prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos su gautais prisijungimo duomenimis, patikrinant, ar sistema veikia, ar kompiuterio ekrane mato savo vardą ir pavardę; 8.1.2.7. pakviečia perskaityti nurodymus ir pasirengti atlikti užduotis tik paskelbus ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pradžią; 8.1.2.8. esant būtinybei, padeda kandidatui prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos.
8.2.	9 val. (13 val.)	Vykdytojas skelbia ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pradžią.
8.3.	9–10.30 val. (13–14.30 val.)	Kandidatai atlieka ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies užduotis. Kandidatams, pavėlavusiems ne daugiau kaip 15 min., ekonomikos ir verslumo VBE pirmąją dalį leidžiama laikyti, tačiau užduoties atlikimo laikas jiems nepratęsiamas. Vėlavimo faktas žymimas vykdymo protokole. Kandidatai, pavėlavę daugiau kaip 15 min., į ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo patalpas neįleidžiami. Vykdytojai vykdymo protokole fiksuoja ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies eigos faktus ar pažeidimus (jeigu jų buvo). Kandidatai, baigę ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies darbą anksčiau, negu numatyta, būtinai paspaudžia mygtuką „Baigti darbą“, praneša apie tai vykdytojui ir išeina iš patalpos.
8.4.	10 val. (14 val.)	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pabaigos liko 30 min.
8.5.	10.15 val. (14.15 val.)	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pabaigos liko 15 min., praneša, kad niekas negali išeiti iš patalpos iki ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies pabaigos.
8.6.	10.15–10.30 val. (14.15–14.30 val.)	Kandidatai baigia atlikti užduotis. Kandidatai, pabaigę savo darbą, gali išeiti iš patalpos, tik įsitikinę, kad paspaudė mygtuką „Baigti darbą“.

8.7.	10.30 val. (14.30 val.)	8.7.1. Vykdytojas: 8.7.1.1. praneša kandidatams, kad VBE pirmosios dalies laikas baigėsi; 8.7.1.2. primena, kad būtina paspausti mygtuką „ Baigti darbą “; 8.7.1.3. baigia pildyti vykdymo protokolą.
		8.7.2. Vykdytojas ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokolą atiduoda vyresniajam vykdytojui.

9. Skliaustuose nurodytas pakartotinės sesijos ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo laikas.

10. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies eiga, atsiradus techninių nesklaidumų:

10.1.	Sistamai nustojus reaguoti į kandidato komandas	Vykdytojas pataria kandidatui atnaujinti naršyklės langą arba atsijungti nuo sistemos, tuomet bandyti prisijungti iš naujo.
10.2.	Atsiradus kandidato kompiuterio trikdžių	Vykdytojas pakviečia vyresnįjį vykdytoją ir specialistą, atsakingą už kompiuterių paruošimą ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies užduotims atlikti, fiksuoja laiką ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir pataria kandidatui atsijungti nuo elektroninės užduoties atlikimo sistemos. Vyresnysis vykdytojas su specialistu įvertina kandidato kompiuterio gedimą ir priima sprendimą dėl atsarginio kompiuterio panaudojimo ar trikdžių šalinimo. Kai kandidato kompiuteris keičiamas atsarginiu arba šalinami kompiuterio trikdžiai, kandidatas lieka ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje. Pakeitus kompiuterį atsarginiu arba pašalinus kompiuterio trikdžius, kandidatas iš naujo prisijungia prie sistemos ir tęsia užduočių atlikimą. Iš naujo prisijungus prie sistemos, joje toliau skaičiuojamas tik užduoties atlikimo laikas. Pertraukos laikas neįskaičiuojamas į visos užduoties atlikimo laiką. Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies laiko pratęsimas fiksuojamas ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir surašomas aktas, kurį pasirašo vyresnysis vykdytojas ir vykdytojai.
10.3.	Interneto ryšys	Ekonomikos ir verslumo VBE pirmosios dalies metu turi būti užtikrinamas interneto ryšys (atsarginė interneto linija arba nešiojamas belaidis mobilusis internetas).

PATVIRTINTA

Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus
2025 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. VK-281

FILOSOFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS DALIES ELEKTRONINIO VYKDYMO INSTRUKCIJA

1. Filosofijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato filosofijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies (toliau – filosofijos VBE pirmoji dalis) elektroninio vykdymo datą ir laiką, filosofijos VBE pirmosios dalies medžiagą, filosofijos VBE pirmajai daliai reikalingas priemonės, filosofijos VBE pirmosios dalies eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Filosofijos VBE pirmąją dalį kandidatai laiko III gimnazijos klasėje.

4. Filosofijos VBE pirmosios dalies data ir laikas nurodyti Aprašo 9 punkte nustatyta tvarka patvirtintame atitinkamų mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraštyje. Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu, ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki valstybinio brandos egzamino dalies, atsižvelgdamas į orų prognozes, valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, ekstremalųjį įvykį ar karantiną, švietimo, mokslo ir sporto ministras gali tvarkaraščiuose numatytą valstybinio brandos egzamino dalies vykdymo datą pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą valstybinio brandos egzamino dalies pradžios laiką.

5. Filosofijos VBE pirmosios dalies medžiaga:

5.1. **kandidatui**: prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenys (prisijungimo adresas, prisijungimo vardas ir slaptažodis) iš Nacionalinės švietimo agentūros Nacionalinių egzaminų centralizuotos informacinės sistemos (toliau – informacinė sistema NECIS);

5.2. **vykdytojui**: filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokolas (iš informacinės sistemos NECIS).

6. Filosofijos VBE pirmajai daliai vykdyti reikalingos priemonės:

- 6.1. kiekvienoje patalpoje turi būti laikrodis;
- 6.2. kiekvienam kandidatui skirtos ausinės;
- 6.2.1. siekiant išvengti trikdžių, rekomenduojama naudoti laidines ausines;
- 6.2.2. ausinių jungtis turi būti suderinta su darbo vietoje esančiu kompiuteriu;
- 6.2.3. prijungtos ausinės turi būti patikrintos iki filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo pradžios;
- 6.3. kiekvienam kandidatui skirtas kompiuteris, prijungtas prie interneto ir atitinkantis šiuos reikalavimus:
 - 6.3.1. jei yra naudojamos belaidžių ryšiu („Wi-Fi“), turi būti užtikrinta, kad vykdymo metu nebus sutrikimų (nerekomenduojama naudotis bendro naudojimo „Wi-Fi“);
 - 6.3.2. kandidatų kompiuteriuose turi būti įdiegta ne senesnė nei „Windows 10“ operacinė sistema;
 - 6.3.3. kandidatų kompiuteriai turi turėti mažiausiai 4 GB operatyvinės atminties, mažiausiai dviejų branduolių 1,2 GHz taktinio dažnio ir x86 architektūros procesorių;
 - 6.3.4. kompiuteriuose turi būti įdiegta bent vienos iš naršyklių aktuali versija (ne ankstesnė kaip „Microsoft Edge 133“ versija, ne ankstesnė kaip „Mozilla Firefox 128.x“ versija, ne ankstesnė kaip „Google Chrome 133.x“ versija);
 - 6.3.5. turi būti užtikrinta, kad naršyklėje nėra įjungta automatinio vertimo arba klaidų tikrinimo funkcija / įskiepis;
 - 6.3.6. turi būti užtikrinamas kompiuterių veikimas viso filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo metu (jei tai yra nešiojamasis kompiuteris, turi būti prijungtas į srovės šaltinį);
 - 6.3.7. kiekvienas stacionarusis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę ir klaviatūrą;
 - 6.3.8. kiekvienas nešiojamasis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę;
- 6.4. bent vienas atsarginis kompiuteris kiekvienoje filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje;
- 6.5. kompiuteriai turi būti įjungti prieš prasidedant filosofijos VBE pirmajai daliai. Kiekviename kompiuteryje turi būti atidaryta elektroninė užduoties atlikimo sistema (kompiuteriuose negali būti failų filosofijos VBE pirmosios dalies tematika).
7. Priemonės, kuriomis gali naudotis kandidatai:
 - 7.1. rašiklis;
 - 7.2. mokyklos spaudu pažymėti A4 formato popieriaus lapai užrašams.
8. Filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo eiga:

8.1.	8.45–9 val. (12.45–13 val.)	8.1.1. Kandidatai: 8.1.1.1. susėda į nurodytas vietas (kandidato grupės ir eilės numeris vykdymo protokole turėtų atitikti jo vietos filosofijos VBE pirmosios dalies patalpoje numerį); 8.1.1.2. pasirašo vykdymo protokole. 8.1.2. Vykdytojas: 8.1.2.1. išdalija kandidatams prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenis (prisijungimo adresą, prisijungimo vardą ir slaptažodį); 8.1.2.2. išdalija kandidatams mokyklos spaudu pažymėtus popieriaus lapus užrašams; 8.1.2.3. pasako filosofijos VBE pirmosios dalies trukmę; 8.1.2.4. lentoje užrašo filosofijos VBE pirmosios dalies pradžios ir pabaigos laiką; 8.1.2.5. pakviečia prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos su gautais prisijungimo duomenimis, patikrinant, ar sistema veikia, ar kompiuterio ekrane mato savo vardą ir pavardę; 8.1.2.6. pakviečia perskaityti nurodymus ir pasirengti atlikti užduotis tik paskelbus filosofijos VBE pirmosios dalies pradžią; 8.1.2.7. esant būtinybei, padeda kandidatui prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos.
8.2.	9 val. (13 val.)	Vykdytojas skelbia filosofijos VBE pirmosios dalies pradžią.
8.3.	9–10.30 val. (13–14.30 val.)	Kandidatai atlieka filosofijos VBE pirmosios dalies užduotis. Kandidatams, pavėlavusiems ne daugiau kaip 15 min., filosofijos VBE pirmąją dalį leidžiama laikyti, tačiau užduoties atlikimo laikas jiems nepratęsiamas. Vėlavimo faktas žymimas vykdymo protokole. Kandidatai, pavėlavę daugiau kaip 15 min., į filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpas neįleidžiami. Vykdytojai vykdymo protokole fiksuoja filosofijos VBE pirmosios dalies eigos faktus ar pažeidimus (jeigu jų buvo). Kandidatai, baigę filosofijos VBE pirmosios dalies darbą anksčiau, negu numatyta, būtinai paspaudžia mygtuką „ Baigti darbą “, praneša apie tai vykdytojui ir išeina iš patalpos.
8.4.	10 val. (14 val.)	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki filosofijos VBE pirmosios dalies pabaigos liko 30 min.
8.5.	10.15 val. (14.15 val.)	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki filosofijos VBE pirmosios dalies pabaigos liko 15 min., praneša, kad niekas negali išeiti iš patalpos iki filosofijos VBE pirmosios dalies pabaigos.

8.6.	10.15–10.30 val. (14.15–14.30 val.)	Kandidatai baigia atlikti užduotis. Kandidatai, pabaigę savo darbą, gali išeiti iš patalpos, tik įsitikinę, kad paspaudė mygtuką „ Baigti darbą “.
8.7.	10.30 val. (14.30 val.)	8.7.1. Vykdytojas: 8.7.1.1. praneša kandidatams, kad filosofijos VBE pirmosios dalies laikas baigėsi; 8.7.1.2. primena, kad būtina paspausti mygtuką „ Baigti darbą “; 8.7.1.3. baigia pildyti vykdymo protokolą. 8.7.2. Vykdytojas filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokolą atiduoda vyresniajam vykdytojui.

9. Skliaustuose nurodytas pakartotinės sesijos filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo laikas.

10. Filosofijos VBE pirmosios dalies eiga, atsiradus techninių nesklandumų:

10.1.	Sistamai nustojus reaguoti į kandidato komandas	Vykdytojas pataria kandidatui atnaujinti naršyklės langą arba atsijungti nuo sistemos, tuomet bandyti prisijungti iš naujo.
10.2.	Atsiradus kandidato kompiuterio trikdžių	Vykdytojas pakviečia vyresnįjį vykdytoją ir specialistą, atsakingą už kompiuterių paruošimą filosofijos VBE pirmosios dalies užduotims atlikti, fiksuoja laiką filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir pataria kandidatui atsijungti nuo elektroninės užduoties atlikimo sistemos. Vyresnysis vykdytojas su specialistu įvertina kandidato kompiuterio gedimą ir priima sprendimą dėl atsarginio kompiuterio panaudojimo ar trikdžių šalinimo. Kai kandidato kompiuteris keičiamas atsarginiu arba šalinami kompiuterio trikdžiai, kandidatas lieka filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje. Pakeitus kompiuterį atsarginiu arba pašalinus kompiuterio trikdžius, kandidatas iš naujo prisijungia prie sistemos ir tęsia užduočių atlikimą. Iš naujo prisijungus prie sistemos, joje toliau skaičiuojamas tik užduoties atlikimo laikas. Pertraukos laikas neįskaičiuojamas į visos užduoties atlikimo laiką. Filosofijos VBE pirmosios dalies laiko pratęsimas fiksuojamas filosofijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir surašomas aktas, kurį pasirašo vyresnysis vykdytojas ir vykdytojai.
10.3.	Interneto ryšys	Filosofijos VBE pirmosios dalies metu turi būti užtikrinamas interneto ryšys (atsarginė interneto linija arba nešiojamas belaidis mobilusis internetas).

PATVIRTINTA

Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus

2025 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. VK-281

GEOGRAFIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS DALIES ELEKTRONINIO VYKDYMO INSTRUKCIJA

1. Geografijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato geografijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies (toliau – geografijos VBE pirmoji dalis) elektroninio vykdymo datą ir laiką, geografijos VBE pirmosios dalies medžiagą, geografijos VBE pirmajai daliai reikalingas priemones, geografijos VBE pirmosios dalies eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Geografijos VBE pirmąją dalį kandidatai laiko III gimnazijos klasėje.

4. Geografijos VBE pirmosios dalies data ir laikas nurodyti Aprašo 9 punkte nustatyta tvarka patvirtintame atitinkamų mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraštyje. Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu, ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki valstybinio brandos egzamino dalies, atsižvelgdamas į orų prognozes, valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, ekstremalųjį įvykį ar karantiną, švietimo, mokslo ir sporto ministras gali tvarkaraščiuose numatytą valstybinio brandos egzamino dalies vykdymo datą pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą valstybinio brandos egzamino dalies pradžios laiką.

5. Geografijos VBE pirmosios dalies medžiaga:

5.1. **kandidatui:** prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenys (prisijungimo adresas, prisijungimo vardas ir slaptažodis) iš Nacionalinės švietimo agentūros Nacionalinių egzaminų centralizuotos informacinės sistemos (toliau – informacinė sistema NECIS);

5.2. **vykdytojui:** geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokolas (iš informacinės sistemos NECIS).

6. Geografijos VBE pirmajai daliai vykdyti reikalingos priemonės:
 - 6.1. kiekvienoje patalpoje turi būti laikrodis;
 - 6.2. kiekvienam kandidatui skirtos ausinės:
 - 6.2.1. siekiant išvengti trikdžių, rekomenduojama naudoti laidines ausines;
 - 6.2.2. ausinių jungtis turi būti suderinta su darbo vietoje esančiu kompiuteriu;
 - 6.2.3. prijungtos ausinės turi būti patikrintos iki geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo pradžios;
 - 6.3. kiekvienam kandidatui skirtas kompiuteris, prijungtas prie interneto ir atitinkantis šiuos reikalavimus:
 - 6.3.1. jei yra naudojamos belaidžio ryšiu („Wi-Fi“), turi būti užtikrinta, kad vykdymo metu nebus sutrikimų (nerekomenduojama naudotis bendro naudojimo „Wi-Fi“);
 - 6.3.2. kandidatų kompiuteriuose turi būti įdiegta ne senesnė nei „Windows 10“ operacinė sistema;
 - 6.3.3. kandidatų kompiuteriai turi turėti mažiausiai 4 GB operatyvinės atminties, mažiausiai dviejų branduolių 1,2 GHz taktinio dažnio ir x86 architektūros procesorių;
 - 6.3.4. kompiuteriuose turi būti įdiegta bent vienos iš naršyklių aktuali versija (ne ankstesnė kaip „Microsoft Edge 133“ versija, ne ankstesnė kaip „Mozilla Firefox 128.x“ versija, ne ankstesnė kaip „Google Chrome 133.x“ versija);
 - 6.3.5. turi būti užtikrinta, kad naršyklėje nėra įjungta automatinio vertimo arba klaidų tikrinimo funkcija / įskiepis;
 - 6.3.6. turi būti užtikrinamas kompiuterių veikimas viso geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo metu (jei tai yra nešiojamasis kompiuteris, turi būti prijungtas į srovės šaltinį);
 - 6.3.7. kiekvienas stacionarusis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę ir klaviatūrą;
 - 6.3.8. kiekvienas nešiojamasis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę;
 - 6.4. bent vienas atsarginis kompiuteris kiekvienoje geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje;
 - 6.5. kompiuteriai turi būti įjungti prieš prasidedant geografijos VBE pirmajai daliai. Kiekviename kompiuteryje turi būti atidaryta elektroninė užduoties atlikimo sistema (kompiuteriuose negali būti failų geografijos VBE pirmosios dalies tematika).
7. Priemonės, kuriomis gali naudotis kandidatai:
 - 7.1. rašiklis;
 - 7.2. skaičiuotuvas be tekstinės atminties;
 - 7.3. mokyklos spaudu pažymėti A4 formato popieriaus lapai užrašams.
8. Geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo eiga:

8.1.	8.45–9 val. (12.45–13 val.)	8.1.1. Kandidatai: 8.1.1.1. susėda į nurodytas vietas (kandidato grupės ir eilės numeris vykdymo protokole turėtų atitikti jo vietos geografijos VBE pirmosios dalies patalpoje numerį); 8.1.1.2. pasirašo vykdymo protokole. 8.1.2. Vykdytojas: 8.1.2.1. išdalija kandidatams prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenis (prisijungimo adresą, prisijungimo vardą ir slaptažodį); 8.1.2.2. išdalija kandidatams mokyklos spaudu pažymėtus popieriaus lapus užrašams; 8.1.2.3. pasako geografijos VBE pirmosios dalies trukmę; 8.1.2.4. lentoje užrašo geografijos VBE pirmosios dalies pradžios ir pabaigos laiką; 8.1.2.5. pakviečia prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos su gautais prisijungimo duomenimis, patikrinant, ar sistema veikia, ar kompiuterio ekrane mato savo vardą ir pavardę; 8.1.2.6. pakviečia perskaityti nurodymus ir pasirengti atlikti užduotis tik paskelbus geografijos VBE pirmosios dalies pradžią; 8.1.2.7. esant būtinybei, padeda kandidatui prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos.
8.2.	9 val. (13 val.)	Vykdytojas skelbia geografijos VBE pirmosios dalies pradžią.
8.3.	9–10.30 val. (13–14.30 val.)	Kandidatai atlieka geografijos VBE pirmosios dalies užduotis. Kandidatams, pavėlavusiems ne daugiau kaip 15 min., geografijos VBE pirmąją dalį leidžiama laikyti, tačiau užduoties atlikimo laikas jiems nepratęsiamas. Vėlavimo faktas žymimas vykdymo protokole. Kandidatai, pavėlavę daugiau kaip 15 min., į geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpas neįleidžiami. Vykdytojai vykdymo protokole fiksuoja geografijos VBE pirmosios dalies eigos faktus ar pažeidimus (jeigu jų buvo). Kandidatai, baigę geografijos VBE pirmosios dalies darbą anksčiau, negu numatyta, būtinai paspaudžia mygtuką „Baigti darbą“, praneša apie tai vykdytojui ir išeina iš patalpos.
8.4.	10 val.	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki geografijos VBE pirmosios dalies

	(14 val.)	pabaigos liko 30 min.
8.5.	10.15 val. (14.15 val.)	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki geografijos VBE pirmosios dalies pabaigos liko 15 min., praneša, kad niekas negali išeiti iš patalpos iki geografijos VBE pirmosios dalies pabaigos.
8.6.	10.15–10.30 val. (14.15–14.30 val.)	Kandidatai baigia atlikti užduotis. Kandidatai, pabaigę savo darbą, gali išeiti iš patalpos, tik įsitikinę, kad paspaudė mygtuką „Baigti darbą“.
8.7.	10.30 val. (14.30 val.)	8.7.1. Vykdytojas: 8.7.1.1. praneša kandidatams, kad geografijos VBE pirmosios dalies laikas baigėsi; 8.7.1.2. primena, kad būtina paspausti mygtuką „Baigti darbą“; 8.7.1.3. baigia pildyti vykdymo protokolą. 8.7.2. Vykdytojas geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokolą atiduoda vyresniajam vykdytojui.

9. Skliaustuose nurodytas pakartotinės sesijos geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo laikas.

10. Geografijos VBE pirmosios dalies eiga, atsiradus techninių nesklandumų:

10.1.	Sistamai nustojus reaguoti į kandidato komandas	Vykdytojas pataria kandidatui atnaujinti naršyklės langą arba atsijungti nuo sistemos, tuomet bandyti prisijungti iš naujo.
10.2.	Atsiradus kandidato kompiuterio trikdžių	Vykdytojas pakviečia vyresnįjį vykdytoją ir specialistą, atsakingą už kompiuterių paruošimą geografijos VBE pirmosios dalies užduotims atlikti, fiksuoja laiką geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir pataria kandidatui atsijungti nuo elektroninės užduoties atlikimo sistemos. Vyresnysis vykdytojas su specialistu įvertina kandidato kompiuterio gedimą ir priima sprendimą dėl atsarginio kompiuterio panaudojimo ar trikdžių šalinimo. Kai kandidato kompiuteris keičiamas atsarginiu arba šalinami kompiuterio trikdžiai, kandidatas lieka geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje. Pakeitus kompiuterį atsarginiu arba pašalinus kompiuterio trikdžius, kandidatas iš naujo prisijungia prie sistemos ir tęsia užduočių atlikimą. Iš naujo prisijungus prie sistemos, joje toliau skaičiuojamas tik užduoties atlikimo laikas. Pertraukos laikas neįskaičiuojamas į visos užduoties atlikimo laiką. Geografijos VBE pirmosios dalies laiko pratęsimas fiksuojamas geografijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir surašomas aktas, kurį pasirašo vyresnysis vykdytojas ir vykdytojai.
10.3.	Interneto ryšys	Geografijos VBE pirmosios dalies metu turi būti užtikrinamas interneto ryšys (atsarginė interneto linija arba nešiojamas belaidis mobilusis internetas).

PATVIRTINTA

Nacionalinės švietimo agentūros direktoriaus

2025 m. kovo 25 d. įsakymu Nr. VK-281

ISTORIJOS VALSTYBINIO BRANDOS EGZAMINO PIRMOSIOS DALIES ELEKTRONINIO VYKDYMO INSTRUKCIJA

1. Istorijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies elektroninio vykdymo instrukcija (toliau – instrukcija) nustato istorijos valstybinio brandos egzamino pirmosios dalies (toliau – istorijos VBE pirmoji dalis) elektroninio vykdymo datą ir laiką, istorijos VBE pirmosios dalies medžiagą, istorijos VBE pirmajai daliai reikalingas priemones, istorijos VBE pirmosios dalies eigą.

2. Instrukcija parengta vadovaujantis Valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. rugsėjo 11 d. įsakymu Nr. V-1187 „Dėl valstybinių brandos egzaminų organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Aprašas).

3. Istorijos VBE pirmąją dalį kandidatai laiko III gimnazijos klasėje.

4. Istorijos VBE pirmosios dalies data ir laikas nurodyti Aprašo 9 punkte nustatyta tvarka patvirtintame atitinkamų mokslo metų valstybinių brandos egzaminų tvarkaraštyje. Vadovaudamasis Aprašo 22 punktu, ne vėliau kaip prieš tris darbo dienas iki valstybinio brandos egzamino dalies, atsižvelgdamas į orų prognozes, valstybės ar savivaldybės lygio ekstremaliąją situaciją, ekstremalųjį įvykį ar karantiną, švietimo, mokslo ir sporto ministras gali tvarkaraščiuose numatytą valstybinio brandos egzamino dalies vykdymo datą pakeisti į kitą, ankstinti ar vėlinti nustatytą valstybinio brandos egzamino dalies pradžios laiką.

5. Istorijos VBE pirmosios dalies medžiaga:

5.1. **kandidatui:** prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenys (prisijungimo adresas, prisijungimo vardas ir slaptažodis) iš Nacionalinės švietimo agentūros Nacionalinių egzaminų centralizuotos informacinės sistemos (toliau – informacinė sistema NECIS);

5.2. **vykdytojui:** istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokolas (iš informacinės sistemos NECIS).

6. Istorijos VBE pirmajai daliai vykdyti reikalingos priemonės:

6.1. kiekvienoje patalpoje turi būti laikrodys;

6.2. kiekvienam kandidatui skirtos ausinės;

6.2.1. siekiant išvengti trikdžių, rekomenduojama naudoti laidines ausines;

6.2.2. ausinių jungtis turi būti suderinta su darbo vietoje esančiu kompiuteriu;

6.2.3. prijungtos ausinės turi būti patikrintos iki istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo pradžios;

6.3. kiekvienam kandidatui skirtas kompiuteris, prijungtas prie interneto ir atitinkantis šiuos reikalavimus:

6.3.1. jei yra naudojamas belaidžiu ryšiu („Wi-Fi“), turi būti užtikrinta, kad vykdymo metu nebus sutrikimų (nerekomenduojama naudotis bendro naudojimo „Wi-Fi“);

6.3.2. kandidatų kompiuteriuose turi būti įdiegta ne senesnė nei „Windows 10“ operacinė sistema;

6.3.3. kandidatų kompiuteriai turi turėti mažiausiai 4 GB operatyvinės atminties, mažiausiai dviejų branduolių 1,2 GHz taktinio dažnio ir x86 architektūros procesorių;

6.3.4. kompiuteriuose turi būti įdiegta bent vienos iš naršyklių aktuali versija (ne ankstesnė kaip „Microsoft Edge 133“ versija, ne ankstesnė kaip „Mozilla Firefox 128.x“ versija, ne ankstesnė kaip „Google Chrome 133.x“ versija);

6.3.5. turi būti užtikrinta, kad naršyklėje nėra įjungta automatinio vertimo arba klaidų tikrinimo funkcija / įskiepis;

6.3.6. turi būti užtikrinamas kompiuterių veikimas viso istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo metu (jei tai yra nešiojamasis kompiuteris, turi būti prijungtas į srovės šaltinį);

6.3.7. kiekvienas stacionarusis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę ir klaviatūrą;

6.3.8. kiekvienas nešiojamasis kompiuteris turi turėti veikiančią kompiuterinę pelę;

6.4. bent vienas atsarginis kompiuteris kiekvienoje istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje;

6.5. kompiuteriai turi būti įjungti prieš prasidedant istorijos VBE pirmajai daliai. Kiekviename kompiuteryje turi būti atidaryta elektroninė užduoties atlikimo sistema (kompiuteriuose negali būti failų istorijos VBE pirmosios dalies tematika).

7. Priemonės, kuriomis gali naudotis kandidatai:

7.1. rašiklis;

7.2. mokyklos spaudu pažymėti A4 formato popieriaus lapai užrašams.

8. Istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo eiga:

8.1.	8.45–9 val.	8.1.1. Kandidatai: 8.1.1.1. susėda į nurodytas vietas (kandidato grupės ir eilės numeris vykdymo protokole turėtų atitikti jo vietos istorijos VBE pirmosios dalies patalpoje numerį); 8.1.1.2. pasirašo vykdymo protokole. 8.1.2. Vykdytojas: 8.1.2.1. išdalia kandidatus prisijungimo prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos duomenis (prisijungimo adresą, prisijungimo vardą ir slaptažodį); 8.1.2.2. išdalia kandidatus mokyklos spaudu pažymėtus popieriaus lapus užrašams; 8.1.2.3. pasako istorijos VBE pirmosios dalies trukmę; 8.1.2.4. lentoje užrašo istorijos VBE pirmosios dalies pradžios ir pabaigos laiką; 8.1.2.5. pakviečia prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos su gautais prisijungimo duomenimis, patikrinant, ar sistema veikia, ar kompiuterio ekrane mato savo vardą ir pavardę; 8.1.2.6. pakviečia perskaityti nurodymus ir pasirengti atlikti užduotis tik paskelbus istorijos VBE pirmosios dalies pradžią; 8.1.2.7. esant būtinybei, padeda kandidatui prisijungti prie elektroninės užduoties atlikimo sistemos.
8.2.	9 val.	Vykdytojas skelbia istorijos VBE pirmosios dalies pradžią.
8.3.	9–10.30 val.	Kandidatai atlieka istorijos VBE pirmosios dalies užduotis. Kandidatams, pavėlavusiems ne daugiau kaip 15 min., istorijos VBE pirmąją dalį leidžiama laikyti, tačiau užduoties atlikimo laikas jiems nepratęsiamas. Vėlavimo faktas žymimas vykdymo protokole. Kandidatai, pavėlavę daugiau kaip 15 min., į istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpas neįleidžiami. Vykdytojai vykdymo protokole fiksuoja istorijos VBE pirmosios dalies eigos faktus ar pažeidimus (jeigu jų buvo). Kandidatai, baigę istorijos VBE pirmosios dalies darbą anksčiau, negu numatyta, būtinai paspaudžia mygtuką „Baigti darbą“, praneša apie tai vykdytojui ir išeina iš patalpos.

8.4.	10 val.	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki istorijos VBE pirmosios dalies pabaigos liko 30 min.
8.5.	10.15 val.	Vykdytojas primena kandidatams, kad iki istorijos VBE pirmosios dalies pabaigos liko 15 min., praneša, kad niekas negali išeiti iš patalpos iki istorijos VBE pirmosios dalies pabaigos.
8.6.	10.15–10.30 val.	Kandidatai baigia atlikti užduotis. Kandidatai, pabaigę savo darbą, gali išeiti iš patalpos, tik įsitikinę, kad paspaudė mygtuką „ Baigti darbą “.
8.7.	10.30 val.	8.7.1. Vykdytojas: 8.7.1.1. praneša kandidatams, kad istorijos VBE pirmosios dalies laikas baigėsi; 8.7.1.2. primena, kad būtina paspausti mygtuką „ Baigti darbą “; 8.7.1.3. baigia pildyti vykdymo protokolą. 8.7.2. Vykdytojas istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokolą atiduoda vyresniajam vykdytojų.

9. Istorijos VBE pirmosios dalies eiga, atsiradus techninių nesklandumų:

9.1.	Sistemai nustojus reaguoti į kandidato komandas	Vykdytojas pataria kandidatui atnaujinti naršyklės langą arba atsijungti nuo sistemos, tuomet bandyti prisijungti iš naujo.
9.2.	Atsiradus kandidato kompiuterio trikdžių	Vykdytojas pakviečia vyresnįjį vykdytoją ir specialistą, atsakingą už kompiuterių paruošimą istorijos VBE pirmosios dalies užduotims atlikti, fiksuoja laiką istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir pataria kandidatui atsijungti nuo elektroninės užduoties atlikimo sistemos. Vyresnysis vykdytojas su specialistu įvertina kandidato kompiuterio gedimą ir priima sprendimą dėl atsarginio kompiuterio panaudojimo ar trikdžių šalinimo. Kai kandidato kompiuteris keičiamas atsarginiu arba šalinami kompiuterio trikdžiai, kandidatas lieka istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo patalpoje. Pakeitus kompiuterį atsarginiu arba pašalinus kompiuterio trikdžius, kandidatas iš naujo prisijungia prie sistemos ir tęsia užduočių atlikimą. Iš naujo prisijungus prie sistemos, joje toliau skaičiuojamas tik užduoties atlikimo laikas. Pertraukos laikas neįskaičiuojamas į visos užduoties atlikimo laiką. Istorijos VBE pirmosios dalies laiko pratęsimas fiksuojamas istorijos VBE pirmosios dalies vykdymo protokole ir surašomas aktas, kurį pasirašo vyresnysis vykdytojas ir vykdytojai.
9.3.	Interneto ryšys	Istorijos VBE pirmosios dalies metu turi būti užtikrinamas interneto ryšys (atsarginė interneto linija arba nešiojamas belaidis mobilusis internetas).